

Salems
kommun

Tillhör bygg- och
miljönämndens beslut

2017 -12- 12

§ 68

SALEMS KOMMUN

Revidering av föreskrifter samt antagande av en ny skötselplan för Garnuddens naturreservat i Salems kommun.

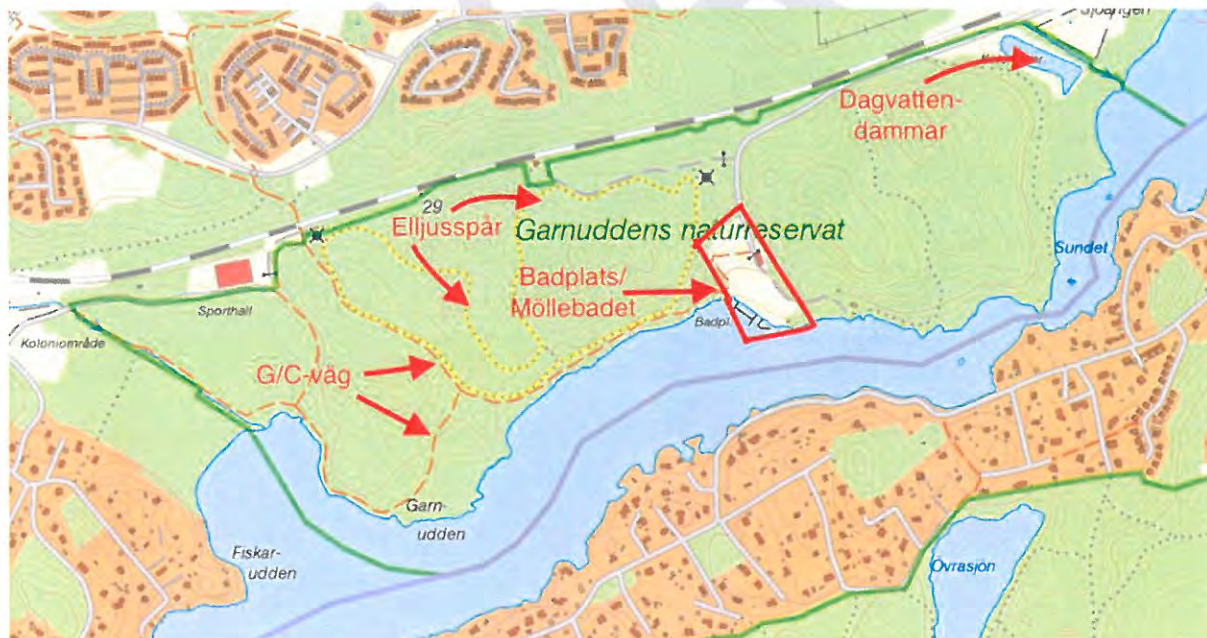
OBS! Inga förändringar när det gäller namnet på reservatet respektive avgränsningen jämfört med tidigare beslut om Garnuddens naturreservat som kommunfullmäktige antog den 22 oktober 2009.

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutade kommunfullmäktige den 22 oktober 2009 att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Reservatets namn skulle enligt kommunfullmäktiges beslut vara *Garnuddens naturreservat*.

Den revidering av föreskrifterna som kommunfullmäktige nu beslutar om, innebär skärpningar och förtydliganden. Här bör särskilt nämnas nya bestämmelser för skogsmarken. Vissa lättnader i bestämmelserna har dock gjorts för ett av skötselområdena, nämligen det kommunala badplatsområdet (Möllebadet med parkering).

Översiktskarta, med områdets yttergränser markerade (grön heldragen linje).

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Garnuddens naturreservat
Kommun, registerområde	Salems kommun
Län	Stockholms län
Lägesbeskrivning	Beläget i anslutning till tätorten, cirka 1 km från centrum och intill sjön Uttran.
Församling/Socken	Salems församling
Topografisk karta	10I SV Stockholm
Ekonomisk karta	10822, 10832 (10I 2c, 10I 3c)
Naturgeografisk region	Svealands sprickdalsterräng med lerslättsjöar och sjöbäcken
Fastigheter	Delar av fastigheterna Salem 7:1, Uttringe 1:12, Bergfanan 1:2, 1:3 samt 1:4 i Salems kommun.
Markägare	Salems kommun
Areal	cirka 84 ha, varav ca 66 ha land och ca 18 ha vatten
Förvaltare	Miljö- och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Salems kommun

Syftet med reservatet

Det primära syftet med reservatet är att bevara och vårda ett tätortsnära skogsområde för rekreation och naturupplevelser samtidigt som den biologiska mångfalden i området skall bevaras och utvecklas. Det senare gäller särskilt för sådana arter som gynnas av att skogen i området är olikåldrig och naturskogsartad.

Syftena med reservatet ska uppnås genom att skogsbruk inte ska bedrivas i området. Så att de djur-, svamp- och växtarter som är beroende av en mer olikåldrig och naturskogsartad skog gynnas. Långsiktigt förväntas att nya sådana livsmiljöer kommer att utvecklas i området eftersom det inte kommer att bedrivas skogsbruk i naturreservatet. Vissa naturvårdande

åtgärder behöver göras i skogen på vissa begränsade ytor för att uppnå dessa långsiktiga mål. Vidare behöver friluftsanläggningar i området såsom motionsspår, gång- och cykelvägar, badplats m.m. ha en kontinuerlig skötsel och tillsyn.

Skälen för beslutet

Ett prioriterat bevarandevärde i området är att i möjligaste mån se till att det blir en så hög ålder som möjligt på skogen i området och där döda träd och lågor tillåts stå respektive ligga kvar. Minst lika viktigt som det nyss nämnda, är att bibehålla en god tillgänglighet för de som besöker området, genom att stigar i området hålls framkomliga samt att anläggningar såsom badplats och motionsspår sköts på ett miljömässigt riktigt sätt.

Skyddsformen naturreservat har valts eftersom den ger möjlighet till ett långsiktigt skydd för området och att avvägningar kan göras mellan det rent vetenskapliga intresset att bevara arter och värdefulla skogsmiljöer kontra allmänhetens nyttjande av området enligt allemansrätten.

Det reviderade beslutet överensstämmer med "gällande översiktsplan för Salems kommun som antogs av kommunfullmäktige den 15 juni 2006 samt den aktualitetsförklaring som gjordes 2014. Vidare har området funnits med i det program som länsstyrelsen i november 2003 redovisade för regeringen vad gäller skydd av tätortsnära natur i Stockholmsregionen (Aldrig långt till naturen). När det gäller de nationella miljökvalitetsmålen medverkar de föreslagna skyddsåtgärderna till att målen "levande skogar", "god bebyggd miljö" samt "ett rikt växt och djurliv" kan uppfyllas.

Kommunfullmäktige finner vid vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det finns skäl att revidera bestämmelserna m.m. inom det redan inrättade Garnuddens naturreservat. Denna revidering är för övrigt nödvändig om kommunen skall kunna erhålla s.k. markåtkomstbidrag från staten. De nya föreskrifterna kommer därmed att ersätta tidigare gällande föreskrifter från 2009 (Kommunfullmäktiges beslut 2009-10-22). Samtidigt fastställer kommunfullmäktige en ny skötselplan på samma grunder som gäller för reservatet. För att uppnå det starka skydd som behövs för att utveckla och bibehålla områdets naturvärden samt för att säkra områdets stora betydelse för närrekreation och friluftsliv bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

Reservatsföreskrifter

Andra föreskrifter som gäller för området

Kommunfullmäktige vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter gäller i området utöver nedanstående reservatsföreskrifter. Av särskilt stor betydelse för att uppnå syftena med reservatet bör nämnas Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng. Vidare gäller strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken för stora delar av naturreservatet.

Med stöd av 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver kommunfullmäktige följande.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

1 § *Det är förbjudet att inom reservatet:*

- A1. anordna upplag (inklusive snöupplag) annat än i samband med skötsel av området och dess anläggningar,
- A2. plantera ut för trakten främmande växt- eller djurarter i mark och vatten,
- A3. använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel,
- A4. uppföra ny byggnad eller annan anläggning. Ett undantag gäller för badplatsområdet vid Möllebadet (se reservatskartan) där nödvändiga byggnader och anläggningar, som tillgodoser reservatets syften får göras efter tillstånd hos Bygg- och miljönämnden,
- A5. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar,
- A6. anlägga motorbana eller skjutbana,
- A 7. bedriva jakt i området med undantag för avlivning av skadat vilt enligt 40 a § jaktförordningen (1987:905)
- A8. avverka eller utföra annan skogsvårdsåtgärd,
- A9. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
- A10. anlägga ny luft- eller markledning respektive mast eller antenn, stängsel eller hägnad,

- A11. framföra motordrivnet fordon,
- A12. förändra områdets permanenta topografi, ytförhållanden genom att exempelvis gräva, spränga borra, dika schakta, muddra eller fylla ut markområden, annat än inom själva badplatsområdet (Möllebadet, se avgränsning på reservatskartan).

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder vid normal drift och underhåll av befintliga fritidsanläggningar, se 2 §, så som grillplatser, skidspår och bryggor samt, enligt skötselplanen, utmarkerade vägar. Detta gäller även tillträde till, vid tidpunkten för detta beslut, befintliga byggnader, el-, tele-, avloppsledningar, järnväg, vägar, bryggor och parkering, inklusive mobilmast och bergrum. Dock skall alltid arbeten föregås av samråd med Bygg- och miljöenheten. Vid brådskande reparationsarbeten kan samråd ske i efterhand.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

2 § Ägare och innehavare av särskild rätt skall tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

- B1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av informationsskyltar,
- B2. anläggande av parkeringsplats och vandringsleder samt uppsättning av informationstavlor,
- B3. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden,
- B4. röjning av unggran i områden som betecknas med 4, på skötselplanekartan: viss bortröjning av invandrad gran i västra delen av skötselområde 2 (i övrigt råder i princip fri utveckling av skogen i detta skötselområde); skötsel av badplatsområde, torpmiljö och anläggningar som på skötselplanekartan betecknas med 5, 6 och 7; borttagning av enstaka träd och buskar i omedelbar anslutning till gång- och cykelvägar samt utmed sådana gångstigar som redovisats på skötselplanekartan/reservatskartan; skötsel av gång- och cykelvägar samt elljusspår. - Observera att på kopian av skötselplanekartan (Bil 1b) förtydligas det som skrivits under denna punkt.

C Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

3 § *Det är förbjudet att inom reservatet:*

- C1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada, levande eller döda, stående eller omkullfallna träd och buskar,
- C2. medföra hund eller annat lösgående husdjur som inte är kopplat, med undantag av då jakt med drivande/stötande hund används i samband med eftersök,
- C3. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift. Dock får snitslar, orienteringsskärmar och tipsfrågor sättas upp för tillfälligt bruk efter att samråd skett med reservatsförvaltare och under förutsättning att dessa tas bort omedelbart efter arrangemanget är avslutat,
- C4. utan tillstånd från Bygg- och miljönämnden i Salems kommun, anordna större tävlingar (mer än 500 personer)
- C5 tälta/campa
- C6 rida
- C7 göra upp eld annat än på anvisad plats
- C8 cykla i terrängen inklusive på motionsspår (elljusspår) och stigar, med undantag från gång/cykelvägen (se reservatskartan) fram till badet västerifrån
- C9 fånga och insamla ryggradslösa djur på ett sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs,

4 § *Föreskrifterna i 1 – 3 §§ skall inte utgöra hinder för:*

- naturreservatsförvaltaren att utföra sådana åtgärder som framgår av 2§ under punkt B1-B4.
- Vidare skall inte ovanstående föreskrifter utgöra hinder vid normal drift och underhåll av befintliga anläggningar samt tillträde till, vid tidpunkten för detta beslut, befintliga byggnader, el-, tele-, avloppsledningar, järnväg, vägar, bryggor och parkering, inklusive mobilmast och bergum. Dock skall alltid arbeten föregås av samråd med Bygg- och miljöenheten. Vid brådskande reparationsarbeten kan samråd ske i efterhand.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer kommunfullmäktige i Salems kommun (**Kf beslut 20xx-xx-xx §....**) bifogad skötselplan som ersätter tidigare upprättad skötselplan.

Översiktlig beskrivning av naturreservatet

Området är flitigt utnyttjat som friluftsområde sedan lång tid tillbaka. Här finns kommunens enda kommunala badplats, Möllebadet. I områdets västra delar finns elljusspår, ett litet område där man har ett naturbad med en grillplats, ett "utegym" med enkla redskap och en mindre brygga för småbåtar. I anslutning till området, strax utanför reservatet finns en tennishall med parkeringsplatser. Strax öster om Möllebadet finns en liten scoutstuga. Vid badet finns en större parkeringsplats. Här finns också några mindre byggnader med kiosk, toalett m.m. Flytbryggor för bad finns också vid Möllebadet. Östra delen av området består huvudsakligen av barr- och blandskogar av varierande ålder. Död ved förekommer ställvis rikligt. Skogsbruk har bedrivits i liten omfattning i hela reservatet och vissa delar har naturskogskaraktär och andra delar utgörs av hällmarker. I nordost finns ett litet område där en hyggesyta tagits upp och som därefter planterats med gran. Även i det västra området finns också ett område som är planterat med gran. Längst i öster har nyligen anlagts några dagvattendammar, på en gammal igenväxt inäga strax efter det att naturreservatet hade bildats.

Ärendets beredning

I samband med att reservatet bildades 2009 gjordes en ansökan om statsbidrag, så kallat markåtkomstbidrag, hos Naturvårdsverket. Beslutet om Garnuddens naturreservat som fattades 2009 var dessvärre inte utformat på ett sådant sätt att statsbidrag kunde medges. Detta var således huvudanledningen till att föreliggande revidering av framför allt bestämmelserna nu gjorts. Revideringen har inneburit såväl en skärpning som ett förtydligande av reservatsbestämmelserna plus att några nya bestämmelser lagts till. Följande föreskrifter enligt punktnumreringen ovan är helt nya eller är omformulerade jämfört med föreskrifterna i tidigare beslut: A4, B2, B3, C1, C2, C3, C4, C5, C6 och C8. Kunskaperna om områdets naturvärden har förbättrats sedan naturreservatet bildades 2009, exempelvis vet vi idag att den sällsynta och hotade röda skogsliljan förekommer i reservatet. Vidare har dagvattendammar anlagts i reservatet östra del. Allt detta har gjort att vissa beskrivningar i beslutet har ändrats plus att en ny skötselplan tagits fram och

antagits av kommunfullmäktige samtidigt med det reviderade beslutet om naturreservatet. Avgränsningen av reservatet är oförändrat jämfört med tidigare beslut.

Anledningen till att syftet med reservatet i viss mån ändrats jämfört med tidigare beslut är att områdets stora biologiska värden nu fått en ökad tyngd. Vilket även är orsaken till de skärpta bestämmelserna mot skogsbruk.

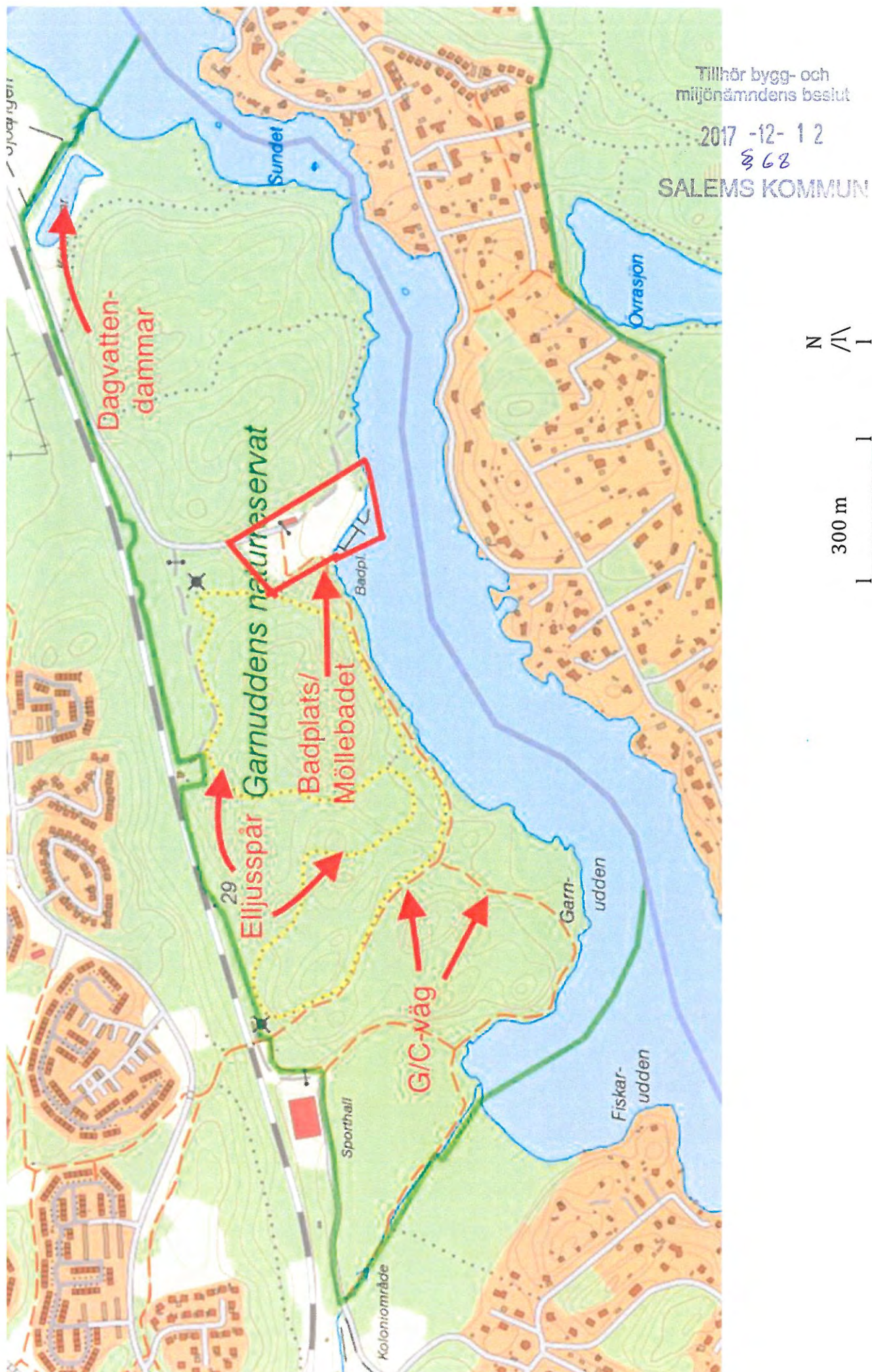
Det reviderade förslaget till föreskrifter m.m. inklusive skötselplan skickades ut på remiss till myndigheter, förvaltningar och föreningar som på ett eller annat sätt verkar inom området och därmed påverkas av de nya kraven.

Utskicket skedde den 28 februari och instanserna två månaders svarstid att svara på utskicket. Målet har sedan varit att beakta och anpassa föreskrifter och skötselplan enligt remisser i den mån det bedömts vara möjligt.

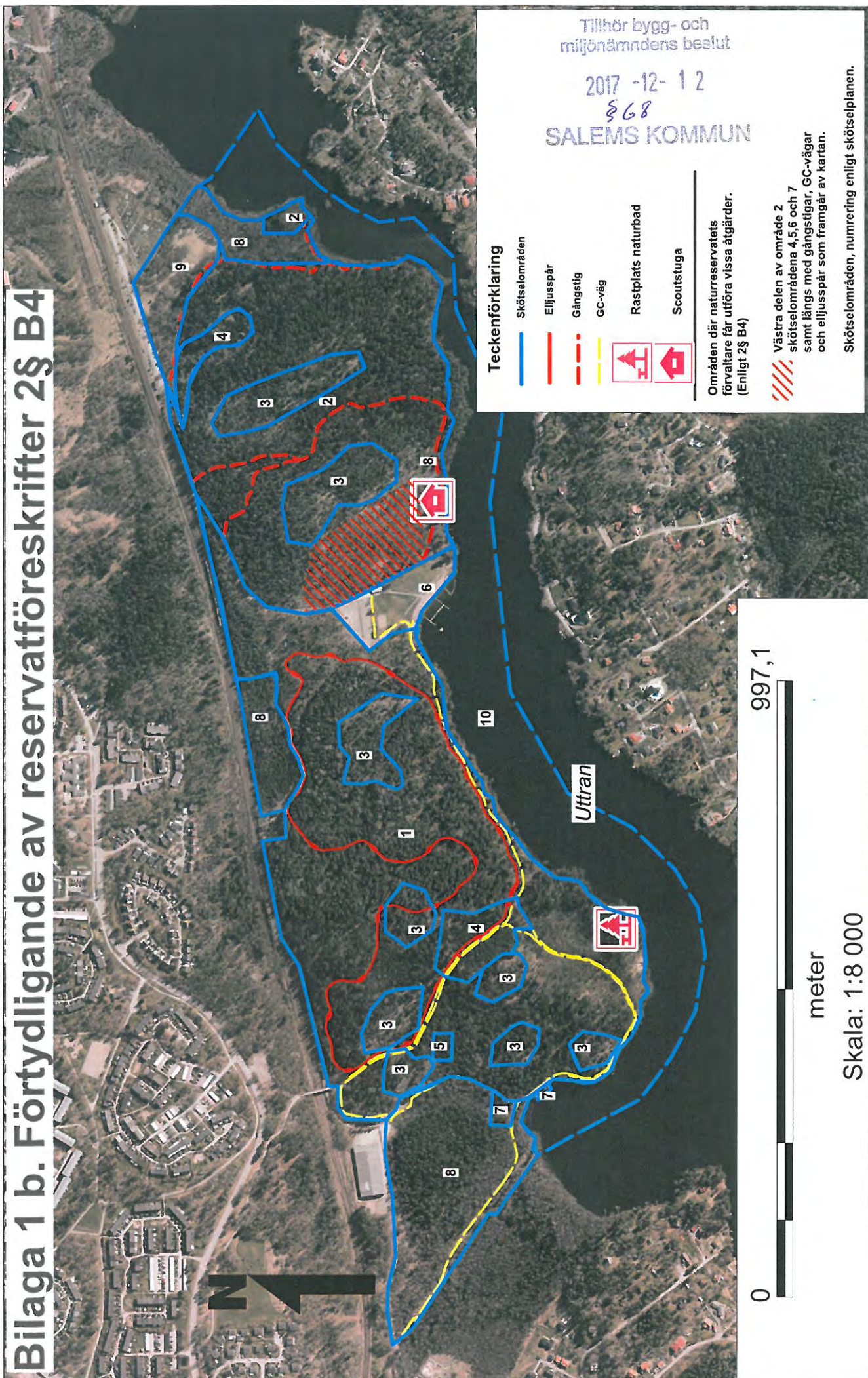
Bilagor

1. Naturreservatskarta
- 1b. Förtydligande av reservatsföreskrifter 2§ B4
2. Skötselplan med tillhörande skötselplanskarta

Bilaga 1. Garnuddens naturreservat, Salems kommun. Naturreservatet är avgränsat med grön heldragen linje.

Bilaga 1 b. Förtydligande av reservatföreskrifter 2§ B4

Bilaga 2. Skötselplan för Garnuddens naturreservat i Salems kommun

Tillhör bygg- och
miljönämndens beslut

2017 -12- 12

§ 68

SALEMS KOMMUN

BESKRIVNINGSDDEL

1. Syftet med naturreservatet och skötseln

Det primära syftet med reservatet är att bevara och vårda ett tätortsnära skogsområde för rekreation och naturupplevelser. Ett annat primärt syfte med Garnuddens naturreservat är att skogsbruk inte ska bedrivas i området, så att de djur-, svamp- och växtarter som är beroende av en mer olikåldrig och naturskogsartad skog kommer att gynnas. Långsiktigt förväntas därför att nya sådana livsmiljöer kommer att utvecklas i området eftersom det inte kommer att bedrivas skogsbruk i naturreservatet. Vissa naturvårdande restaureringsåtgärder i skogen behöver dock göras, inom vissa begränsade delar, för att uppnå dessa långsiktiga mål.

2. Beskrivning av Naturreservatet

2.1 ALLMÄN BESKRIVNING

Området där Garnuddens naturreservat ligger har sedan lång tid tillbaka varit ett välbesökt skogs- och friluftsområde, beläget strax sydost och söder om tätorten Rönninge - Salem. Reservatet ligger mellan järnvägen och sjön Uttran och gränsar mitt i sjön mot Botkyrka kommun. Området där reservatet ligger har tidigare kallats Mölleskogen. Reservatet nås enkelt med bil, cykel eller till fots från Salem och Rönninge tätort. Möllebadet som ligger mitt i det skyddade området är kommunens enda kommunala badplats.

I skogsområdet som ligger väster om Möllebadet finns dels en grusad gång/cykelväg med belysning som bitvis följer stranden västerifrån fram till badplatsen och dels ett motionsspår som också är upplyst (elljusspår). I anslutning till G/C-vägen, söder om tennishallen, finns ett "utegym" med enkla redskap för styrketräning och motion. Lite länge österut utmed G/C-vägen som leder fram till

Möllebadet, finns en naturanpassad grillplats samt ett naturbad med klippor och en liten naturlig sandstrand.

2017-12-12
§68
SALEMS KOMMUN

Skogsområdet öster om Möllebadet är inte lika frekventerat av besökare som det nyss nämnda området. I detta skogsområde finns ett par mindre skogsstigar som visserligen är markerade som motionsspår men där marken har en mer naturlig karaktär. Intill denna stig finns en liten scoutstuga.

Badplatsen vid Möllebadet är mycket välbesökt. Vintertid används sjön för skridsko- och skidåkning. En bana plogas då också upp på sjön för att underlätta för skridskoåkarna. Fiske är tillåtet under förutsättning att man har fiskekort.

Området är bra exempel på det för Mellansverige så karaktäristiska sprickdalslandskapet med varierad och kuperad topografi. Berggrunden domineras av gnejsgraniter. Höjdpartiernas övre delar utgörs av hållmarker, där de lösa jordarterna endast finns i sprickor och sänkor. Sluttningarna täcks av morän som ställvis har block i ytan. I väst och öst är moränen överlagrad av lera och organiska sediment, här förekommer kärrtorv, med en ungefärlig mäktighet på cirka 1,5 m. Vid Möllebadet finns ett parti med svallsand. Sjön Uttran, i reservatets södra del, är en övergödd sjö som enligt kommunens översiktsplan är klassad som ekologiskt särskilt känslig på grund av just näringsrikedomen. Sjön är samtidigt klassad som en sjö som är av länsintresse för fritidsfisket. Tidigare fanns här flodkräfta som tyvärr numera är ersatt av signalkräfta. Strandzonen består såväl av små sandiga avsnitt som klippiga uddar och stränder med vassar och flytbladsvegetation. Det lilla vattendraget Flatenån som rinner ut i sjön utgör samtidigt reservatets gräns i väster.

Växt- och djurlivet är typiskt för det bergiga skogslandskapet i Södertörns sprickdalsterräng. Vegetationen speglar berggrunden, jordarterna och vattentillgången. På hållmarkerna dominerar tallskogen och på sluttningarnas moräner konkurrerar den mer närings- och fuktkrävande granen. Här indikerar vegetationen i vissa delar av området, att det även finns inslag av mer närings- och kalkrika förhållanden samt med rörligt markvatten. I väster vid Flatenån samt längs vissa delar av sjöstranden finns fuktlövskogar. Trots att det tidigare bedrivits skogsbruk i området så finns det på många platser i reservatet stort inslag av äldre träd och samtidigt riklig tillgång på död.

I nordvästra delen av området finns kulturhistoriska lämningar från det gamla torpet Garnudden. Bland annat ser man det på vegetationen i form av syrenbuskar och körsbärsträd. I anslutning till denna plats finns även en källa. Namnet Garnuddens förled, kommer troligen från ett fornspråkligt garn = tarm och som sedan i överförd betydelse troligen här syftar på sjöns smala passager i denna del av sjön Uttran.

2.2 HISTORISK TILLBAKABLICK PÅ MARKANVÄNDNINGEN

År 1860 hade järnvägen blivit färdigbyggd mellan Södertälje och Stockholm. På häradskartan från 1901 ser man att Garnudden samt områdena i norr är markerade som ett intakt och sammanhållet barrskogsområde. Vi den tiden sträckte sig således skogen långt norr om järnvägen, där Salems centrum idag är beläget. Än idag heter en av huvudvägarna norr om järnvägen Storskogsvägen vilket vittnar om det stora skogsområdet som fanns här.

På häradskartan finns även dagens sumpskogsområde intill den uträtade Flatenån, markerat. Vidare finns det mindre partier med öppen jordbruks- eller ängsmark längst i öster, där 'Mölle dagvattendammar ligger. På häradskartan ser man också att det finns ett litet parti med öppen mark utmed Flatenån.

Skogen vid Garnudden är för övrigt det enda skogsområdet som kommunen äger och har ägt. Sedan slutet av 1970-talet har kommunen skött skogen enligt en naturvårdsanpassad skogsbruksplan, där det övergripande målet har varit ett "mångsyftesbruk med dominans för friluftsintrassena". Samtidigt har på detta sätt ett reglerat ekonomiskogsbruk kunnat bedrivas. Detta skogsbruk har naturligtvis till viss del påverkat skogens naturvärden negativt. Resultatet har bland annat blivit att tillgången på äldre träd, död ved och lövträd idag är något bristfällig.

Skogsområdena inom reservatsområdet har troligen, om man går långt tillbaka i tiden, även använts för skogsbete. Spåren efter detta bete är idag inte så väl synliga, men i vissa delar av skogen ser man tydliga spår av detta markutnyttjande. På vissa ställen är skogen påtagligt öppen och har ett förhållandevis stort inslag av lövträd (främst hassel, björk och asp) samt flerskiktad (träd av olika ålder och höjd på samma plats). Detta vittnar om att skogarna troligen aldrig varit kalavverkade, trots att skogsbruk bedrivits. Den skogliga kontinuiteten är således mycket lång på platsen, även om kontinuiteten på gamla träd och död ved delvis har brutits på senare år.

2.3 BIOLOGISKA BEVARANDEVÄRDEN

I enlighet med reservatsbeslutet är de biologiska värdena kopplade främst till områdets barrblandskogar och tallhällmarker. Men även sumpskogarna och strandmiljöerna har stor betydelse för den biologiska mångfalden i området. Området har som redan sagts en lång skoglig kontinuitet och utgjorde till mitten av förra seklet en del av ett betydligt större skogsområde som även sträckte sig även norr om järnvägen. Detta är en av anledningarna till att området har hög biologisk mångfald.

2017 -12- 12

§ 68

SALEMS KOMMUN

Reservatets viktigaste naturvärden är som sagts knutet till områdets barrblandskogar, vilka dessutom här och var uppvisar tecken på närings- och kalkrika förhållanden med rörligt markvatten. Detta kan man bland annat se genom förekomster av en örtrik markflora och sällsynta växter såsom röd skogslilja med flera arter. Den påtagligt rika förekomsten av hassel i området, samt områdets svampflora med många rödlistade respektive skogliga signalarter visar på en hög biologisk mångfald. Andra naturtyper av vikt för områdets biologiska mångfald är naturligtvis också sumpskogarna i området samt reservatets långa strandlinje med naturliga stränder intill sjön Uttran. Vattnet i sjön hyser också stora naturvärden som hänger ihop med floran och faunan i hela Uttran och som därför gör att naturreservatet hyser en mycket hög biologisk mångfald.

Dominerande del av reservatet består av barrblandskogar. Delar av denna skog bedöms ha sådana kvaliteter att den uppfyller kriterierna för att kunna kallas västlig taiga (9010) enligt den naturtypsindelning som gjorts i samband med Natura 2000-arbetet. Skogarna i reservatet har idag inte ett så kallat gynnsamt bevarandetillstånd, då det bl.a. råder brist på död ved. Naturtypen innefattar även hållmarkstallskog och mindre partier aspskog. Delar av barrblandskogen kan även föras till naturtypen näringsrik granskog (9050). Dessa skogar domineras av örter som blåsippa, smultron och skogsviol samt har ett stort inslag av hassel. Skogarnas ålder och därmed naturtypernas naturvärde varierar i området. I reservatets västra del finns utmed strandpromenaden ett bestånd äldre tallar, vilka hyser höga naturvärden. Bland annat förekommer här en rödlistad och sällsynt svampart, tallharticka, vilken endast har cirka 10 förekomster i landet (M. Andersson). Även i övriga delar av reservatet, främst uppe på och i kanten av hållmarkerna, finns det gamla tallar, flera med förekomst av den rödlistade signalarten tallticka. Även den rödlistade motaggsvampen finns i dessa områden. En påfallande grov, gammal tall växer vid stranden i reservatets östra del, cirka 300 m öster om scoutstugan. Insprängt i den tidigare brukade skogen finns även äldre exemplar av gran, asp, hassel och sälg. Däremot hyser området bara en enda större ek, vilken står i områdets västra del, strax öster om tennishallen, vid ingången till ett bergrum. Eken har nylige frihuggits så att den nu får tillräckligt med solljus och kan utvecklas för att bli en ek som kan hysa hög biologisk mångfald.

I väster vid Flatenån samt längs delar av sjöstranden finns en till delar väl utvecklad lövsumpskog (9080), med inblandning av gran. Sumpskogen kommer på sikt utvecklas och åldras och därmed få nyckelbiotopskvaliteter över större ytor med en ålder och struktur som bidrar till höga värden för växt- och djurliv. Redan idag har sumpskogen på vissa ställen nyckelbiotopskvaliteter med död ved och där bland annat den rödlistade vedtrappmossan finns. Enligt häradskartan från 1901 fanns det en sumpskog redan på den tiden. Sumpskogen fortsätter

västerut, utanför reservatet. Det är viktigt att man i framtida planering beaktar de ekologiska sambanden mellan reservatet och sumpskogen strax utanför naturreservatet, då sumpskogen sett ur ekologiskt perspektiv utgör en enhet.

Ett mindre parti yngre lövsumpskog finns även intill stranden söder om dagvattendammarna i reservatets östra del. I norra delen av reservatet utmed järnvägen finns också en mindre talldominerad mosse, med inslag av skvattram.

En gammal tall som fallit vid stranden. Även död ved i vattnet är positivt för den biologiska mångfalden.

2017 -12- 12

§ 68

SALEMS KOMMUN

Tab. 1 Redovisning av de olika markslagen och naturtyperna som förekommer i naturreservatet samt vilka de prioriterade bevarandevärdena är.

Objektnamn	Garnudden naturreservat
Skyddsform	Naturreservat
Län	Stockholms län
Kommun	Salems Kommun
Markslag och naturtyper (ha):	
Skogsmark	62,4 ha
- Västlig taiga (9010)	
- Sumpskog (barr och löv)	
- Granskog	
- Tallskog	
- Hällmarkstallskog/Berg i dagen	
- Barrblandskog	
- Ungskog, planterat med gran	
Dagvattenanläggning	1,9 ha
Badplats, parkering, vägar, utegym m.m.	1,6 ha
Vattenområde	18,4 ha
TOTAL AREAL	84,3 ha
Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Skogsmark
Naturtyper	- Hällmarkstallskog, Barrblandskog, Sumpskog
Strukturer	Död ved, grova äldre träd, Olikåldrig naturskog med lövträdsinslag
Växt- och djursamhällen	Djur, svampar och växter som är beroende av död ved och sådana som finns i barrskogsmiljöer av gammelskogstyp.
Arter	Motaggsvamp, Tallticka, Tallharticka, Ullticka, Vedtrappmossa, Mindre hackspett, Rödsyssla, och Granticka
Friluftsliv	Naturupplevelser, friluftsliv, bär- och svampplockning, motion och bad.

Vattenområden

Uttran är den största sjön i Tumbaåns delavrinningsområde och som sträcker sig över tre kommuner. Botkyrka Salem och Södertälje. Uppströms sjön ligger Glasbergasjön i Södertälje samt Dånviken (Södertälje och Salem) och sjön Flaten i Salems kommun. Mellan Flaten och Uttran rinner Flatenån, vilken i den del som ligger i reservatet är kraftigt uträtad, men trots detta har ett naturvärde och viss grad av naturlighet. Uttran skiljs från den nedströms belägna Utterkalven genom ett 40 meter brett och en meter djupt sund.

FAKTARUTA OM UTTRAN

Sjönr 61:102
Huvudavrinningsområde 61 Mälaren-Norrström
Höjd över havet 17,4 m
Yta 240 ha
Maxdjup 16,3 m
Medeldjup 6,4 m
Antal öar 5

Sjön har höga halter av närsalter och är påverkad av övergödning. Vid provtagning av kvicksilver i gädda har måttligt höga halter uppmätts. Historiskt har

Uttran påverkats av avloppsvatten från det tidigare reningsverket Mosshagen samt bristfälligt renat vatten från enskilda avloppsanläggningar i Rönninge. Idag påverkas sjön av dagvatten från Salem och Rönninge samt från vissa enskilda avloppsanläggningar i Rönninge. Dessutom påverkas den av läckage från jord och skogsbruk. Dagvattendammar har anlagts i östra delen av reservatet i syfte att minska belastningen av sjön.

Flatenån är ett litet uträtat vattendrag som rinner från sjön Flaten i Rönninge och ut i Uttran, i reservatets västra del. Trots sin mänskliga påverkan är åns stränder inom reservatet relativt naturliga, med en rik flora av vattenväxter och andra växter i strandkanten. Bland annat växer här missne (*Calla palustris*), vilket är en signalart för värdefulla strand- och sumpskogsmiljöer. Andra vanliga arter i Flatenån är till exempel svalting, gäddnate, andmat m.fl.

Prioriterade biologiska bevarandevärden och Natura-2000

2017 -12- 1 2

§ 68

SALEMS KOMMUN

Markslag: Skogsmark*Naturtyper (N2000 kod)*

Reservatet är inte inventerat i detalj på förekomsten av naturtyperna enligt det europeiska nätverket Natura 2000. Skötselplanen är inte specifikt anpassad för skötsel av dessa naturtyper eftersom naturreservatet inte är ett så kallat Natura 2000 område som det beslutats om enligt miljöbalken. Det bedöms ändå vara av värde att uppmärksamma förekomsten av sådana naturtyper om ingår i det europeiska nätverket Natura 2000. Följande *naturtyper* bedöms finnas i reservatet: Västlig taiga (9010), Näringsrik granskog (9050) och Lövsumpskog (9080). Reservatets partier med dessa naturtyper är att betrakta som *restaureringsmarker*, då de ännu inte når upp till kvaliteten vad gäller naturlighet, ålder, död ved m.m.

Värdefulla ekologiska strukturer

Naturlig strand, gamla barrträd, död ved, bohål, torrakor, källflöde.

Växt- och djursamhällen

Arter kopplade till barr- och blandskogar med lång kontinuitet och inslag av kalkhaltiga jordar samt arter som lever i sumpskogsmiljöer,

Skyddsvärda arter

Området är inte närmare inventerat vad gäller olika arter förutom när det gäller kärlväxtfloran och i viss mån svamparna. I huvudsak bygger kunskapen om områdets fauna och flora på observationer som gjorts av privatpersoner med särskilt intresse för djur, växter eller svampar och som rapporterats på artportalen. Konsultfirman Adoxa Naturvård gjorde på uppdrag av kommunen en kärlväxtinventering i naturreservatet 2012 då cirka 260 arter noterades.

En lokal förekomst av röd skogslilja i reservatet var inte känd när reservatet bildades. Lokalen har från och med 2016 lokaliserats mer exakt eftersom den tidigare varit felmarkerad och ingår numera i floraväkteriet (en verksamhet som bedrivs av en grupp inom föreningen "Botaniska sällskapet i Stockholm". Reservatsskötseln inom de delar av området där arten förekommer måste ske med mycket stor varsamhet och gärna i samråd med floraväkteriet.

Under 2016 avlyssnades vid ett tillfälle under sensommaren förekomsten av fladdermöss i reservatet. De arter som då konstaterades var vattenfladdermus, större brunfladdermus samt nordfladdermus.

Här nedan följer tabeller med särskilt intressanta och ovanliga arter, som förekommer i naturreservatet, exempelvis signalarter (S) och rödlistade arter inom respektive organismgrupp:

SVAMPAR

2017-12-12
§ 68
SALEMS KOMMUN

Svenskt artnamn	Vetenskapligt artnamn	Rödlistad	Signalart	Senast observerad
Kandelabersvamp	Artomyces pyxidatus	NT		2009
Tallharticka	Onnia triquetra	EN		2011
Koppartaggsvamp	Sarcodon lundellii	VU		2015
Granticka	Phellinus chrysoloma	NT		2013
Tallticka	Phellinus pini	NT		2016
Svart taggsvamp	Phellodon niger	NT		2009
Ramaria lagentii	Ramaria lagentii	VU		2008
Motaggsvamp	Sarcodon squamosus	NT		2016
Rostspindling	Cortinarius russus	VU		2015
Ullticka	Phellinus ferrugineofuscus	NT		2016
Persiljespindling	Cortinarius sulfurinus	NT		2006
Grangråticka	Boletopsis leucomelaena	VU		2013
Svartöra	Auricularia mesenterica	NT		2013
Blomkålsvamp	Sparassis crispa		S	2016

2017 -12- 12

§ 68

SALEMS KOMMUN

MOSSOR

Svenskt artnamn	Vetenskapligt artnamn	Rödlistad	Signalart	Senast observerad
Vedtrappmossa	Anastrophyllum hellerianum	NT	S	2016
Långflikmossa	Nowellia curvifolia		S	2016
Trubbfjädermossa	Homalia trichomanoides		S	2016

LAVAR

Inte så mycket känt om denna organismgrupp. I området förekommer bl.a. gammelgranslav som växter på gamla granar så som artnamnet anger.

Svenskt artnamn	Vetenskapligt artnamn	Rödlistad	Signalart	Senast observerad
Glansfläck	Arthonia spadicea		S	2016

KÄRLVÄXTER

I den kärlväxtinventering, som konsultföretaget Adoxa Naturvård gjorde i Garnuddens naturreservat 2012 på uppdrag av Salems kommun, noterades sammanlagt 265 taxa (släkten, arter o underarter) varav 232 gräs och örter och 33 träd och buskar.

Följande står också att läsa i rapporten från den nämnda inventeringen: "För att bedöma naturvärden i skogliga miljöer används ofta skogsstyrelsens signalarter. Dessa arter indikerar sannolik förekomst av sällsynta rödlistade arter och att skogen har höga naturvärden. Flest signalarter återfinns i sumpskogen längst i väster. Gullpudra däremot växer i sumpskogen i naturreservatets östra del, trolldruva i lundartade områden liksom blåsippa som dock är spridd i fler delar av området."

Svenskt artnamn	Vetenskapligt artnamn	Rödlistad	Signalart	Senast observerad
Granbräken	<i>Dryopteris cristata</i>		S	2012 (Adoxa)
Kärrbräken	<i>Cephalanthera rubra</i>		S	2012 (Adoxa)

Missne	<i>Calla palustris</i>		S	2012 (Adoxa)
Skärmstarr	<i>Carex remota</i>		S	2012 (Adoxa)
Gullpudra	<i>Chrysosplenium alternifolium</i>		S	2012 (Adoxa)
Svart trolldruva	<i>Actaea spicata</i>		S	2012 (Adoxa)
Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>		S	2012 (Adoxa)
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>		S	2012 (Adoxa)
Skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	VU		2012 (Adoxa)
Tibast	<i>Daphne mezereum</i>		S	2016
Lundelm	<i>Elymus caninus</i>		S	2016
Röd skogslilja	<i>Cephalanthera rubra</i>	VU		2016

Tillhör bygg- och
miljönämndens beslut

2017 -12- 12

§ 68

SALEMS KOMMUN

FÅGLAR

Svenskt artnamn	Vetenskapligt artnamn	Rödlistad	Signalart	Senast observerad
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT		2010
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	VU		2012
Sävsparv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU		2006
Gröngöling	<i>Picus viridis</i>	NT		2012
Gulspär	<i>Emberiza citrinella</i>	VU		2008
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU		2003
Mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT		2012
Silltrut	<i>Larus fuscus</i>	NT		2012
Tornseglare	<i>Apus apus</i>	NT		2008
Gråtrut	<i>Larus argentatus</i>	VU		2008

(Sädgås) sträckande	Anser fabalis			2005
------------------------	---------------	--	--	------

Tillhör bygg- och
miljönämndens beslut

2017 -12- 12

§ 68

SALEMS KOMMUN

DÄGGDJUR

I reservatet förekommer spår av bäver såsom gnag och fällda träd. Dessutom finns en gammal bäverhydda vid stranden i västra delen av området. I tabellen listas de tre fladdermusarterna som observerades genom ultraljudsdetektor sommaren 2016. Ingen av däggdjursarterna i tabellen är rödlistade men kan ändå vara intressanta att känna till att de finns i området. En mer noggrann inventering av fladdermusfaunan i området skulle dock vara önskvärd.

Svenskt artnamn	Vetenskapligt artnamn	Rödlistad	Signalart	Senast observerad
Bäver (hydda)				2016
Vattenfladdermus				2016
Större brunfladdermus				2016
Nordfladdermus				2016

INSEKTER

Svenskt artnamn	Vetenskapligt artnamn	Rödlistad	Signalart	Senast observerad
Almsnabbvinge	Satyrrium w-album	NT		2016
Reliktbock	Nothorhina muricata	NT		2016
Violettkantad guldvinge	Lycaena hippothoe	NT		2016

FISKAR

Fisken nissöga (*Cobitis taenia*) finns registrerad i Uttran. Det är en ovanlig fisk som tidigare varit rödlistad och som finns upptagen på EU:s Art- och Habitatdirektiv.

KRÄFTDJUR

I Uttran fanns tidigare den rödlistade arten flodkräfta, men är nu borta sen signalkräftan kommit till sjön och spritt kräftpesten.

Tillhör bygg- och
miljönämndens beslut

2017 -12- 1 2

§ 68

2.4 VÄRDEN FÖR FRILUFTSLIVET OCH REKREATIONEN SALEMS KOMMUN

Området har länge varit ett friluftsområde för Rönninge- och Salemsborna.

Badplatsen är den enda kommunala i kommunen.

Det finns stora bevarandevärden för friluftslivet eftersom det ligger relativt nära tätorten Rönninge. Reservatets belägenhet intill sjön Uttran med en kommunal badplats är av synnerligen stort värde. Vidare har man anlagt motionsspår och en grusad gång/cykelled utmed stranden i väster vilket samtidigt innebär fina naturupplevelser då man färdas fram utefter den leden. En anlagd grillplats med naturbad finns dessutom i anslutning till denna gång- och cykelväg.

Reservatet, som enkelt kan nås med bil, cykel eller till fots från Salem och Rönninge tätort, har stora rekreationsvärden. Garnuddens största värden för friluftslivet är närheten till tätorten och områdets storlek samt att besökarna i området har stora möjligheter till rika naturupplevelser. I områdets norra del skapar järnvägen en viss störning i form av buller men inne i skogen samt mot sjösidan där de flesta besökarna uppehåller sig, störs man inte av detta.

Förutom Möllebadet, som är kommuns enda kommunala badplats, består rekreationsvärdena i området främst av vackra promenad- och cykelvägar med utblickar över Uttran. Här finns också möjligheter till rika naturupplevelser i skogsområdena samt möjlighet att bada vid klippor och mindre stränder. Ett elljusspår löper genom områdets västra delar och är väl utnyttjat. Kommunens friskvårdsstig, Hälsans stig, är en belyst och grusad gång/cykelväg som följer sjöstranden fram till Möllebadet. En annan gång- och cykelväg följer Flatenån i områdets västra del. Utefter denna sträcka upplever man här under våarna ofta en intensiv grönska och fågelsång. De mindre stigarna i reservatet lockar till promenader i ett kuperat skogslandskap där man här och var får utblickar över vattnet.

Sjön Uttran används flitigt som bad- och fiskesjö samt av båtlivet. Vintertid använd sjön för skridsko- och skidåkning. En bana plogas vintertid för att underlätta för skridskoåkare. Möllebadet samt de naturliga badplatserna vid sjön utgör självklara målpunkter för besökare under sommarhalvåret. Badvattenprover tas regelbundet under sommartid vid Möllebadet i enlighet med badvattenförordningen. För att få fiska i sjön krävs fiskekort. Dessa utfärdas av Rönninge fiskevårdsområdes förening. Kortet gäller endast för rörliga

2017-12-12

§ 62

SALEMS KOMMUN

fiskeredskap (t.ex. mete och spinnfiske) och således inte för kräftfiske eller med nät.

2.5 KULTURHISTORISKA VÄRDEN

De kulturhistoriska värdena i reservatet är inte så många. Ett torp som heter Garnudden låg i västra delen av reservatet där man fortfarande kan se vissa rester efter torpet, dels i form av antydan till gamla åkerdiken och dels i form av buskar och träd som sannolikt härrör från den tid torpet fanns här. Torpet byggdes under 1800-talet och revs i början av 1900-talet (Salemsboken). I nära anslutning finns också en källa vars nedre del är stensatt och dess övre del är gjuten.

Lång tid tillbaka utnyttjades vissa delar av skogsområdena i naturreservatet för bete vilket man kan utläsa av att det på vissa håll finns stort inslag av hassel m.m.

3 Källförteckning

Adoxa Naturvård. Kärnväxtinventering 2012

ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU Uppsala

Artportalen. <https://www.artportalen.se>

BL Naturkonsult/Bo Ljungberg. 2016 Uppgifter från olika fältbesök i samband med revideringen av naturreservatet.

Den tidigare skötselplanen för Garnuddens naturreservat. 2009 (Översiktlig skötselplan Garnuddens naturreservat Salems kommun (tillhör beslut Dnr 2006/478 Salems kommun)

Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. 2000 Skogsstyrelsen.

Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. 1997. Naturvårdsverket

PLANDEL

1. ANSVAR FÖR RESERVATSFÖRVALTNING

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är Salems kommun naturreservatsförvaltare och skall se till att medel för förvaltningen avsätts. Reservatsbeslutet anger att miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen (MSF) har ansvaret för reservatsförvaltningens genomförande. Delar av skötseln vid Möllebadet regleras i avtal med arrendator/hyresgäst.

För närvarande ansvarar parkförvaltningen vid (MSB) för de så kallade utemiljöerna i Garnuddens naturreservat inklusive drift och underhåll av elljusspåret, Möllebadet och rastplatsen (naturbad och grillplats) vid Garnudden.

2. ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR RESERVATETS SKÖTSEL

Målet med skötseln av naturreservatet ska vara att bevara och vårda ett tätortsnära skogsområde för rekreation och naturupplevelser. Ett annat syfte är att skogsbruk inte ska bedrivas i området så att de djur och växtarter som är beroende av en mer olikåldrig och naturskogsanpassad skog kommer att gynnas.

Långsiktigt förväntas att nya sådana livsmiljöer kommer att utvecklas i området eftersom det inte kommer att bedrivas skogsbruk i naturreservatet. Vissa naturvårdande åtgärder kan därför behöva göras i skogen på begränsade ytor för att uppnå de långsiktiga målen.

Vid konflikter mellan friluftslivet och naturvården ska naturvårdens intressen överväga i skötselområdena 1, 2, 3, 4, 8 och 10. När det gäller skötselområdena 5, 6, 7, och 9 ska istället friluftslivets intressen överväga.

Målbild för reservatets biologiska värden

Målet är att reservatet ska ha höga biologiska värden främst knutna till områdets barrblandskogar, tallhällmarker, sumpskogar och strandmiljöer.

Målbild för friluftslivet i reservatet

Målet är att reservatet ska hållas tillgängligt och attraktivt för alla besökare som kommer till området. Många olika friluftslivsintressen skall tillgodoses inom

2017 -12- 1 2

naturreservatet antingen det gäller bad, motion, naturstudier, promenader, bär- § 68
och svampplockning, fiske, eller båtsport m.m.

SALEMS KOMMUN

Målbild för reservatets kulturhistoriska värden

Målet är att reservatets besökare ska ha förståelse för områdets historiska markanvändning knutet till torpet Ganudden med dess betes- och slåttermarker.

3. ALLMÄNNA RIKTLINJER FÖR SKÖTSELN

Tidigare "Översiktliga skötselplan Garnuddens naturreservat Salems kommun" som tillhör beslut Dnr 2006/478 ersätts av denna skötselplan

Nedan beskrivs huvudsakligen skötseln vad gäller rekreation och friluftsliv för hela reservatet. I vissa fall har engångsåtgärder redan utförts. I en del fall behövs kompletteringar. Under respektive skötselområde beskrivs eventuella mer specifika skötselåtgärder.

Reservatsskyltar och övrig information

Sex informationsplatser där nya stora reservatsskyltar sätts upp i anslutning till naturliga entréer och p-platser (se skötselplanekartan). Under respektive skötselområde finns också beskrivet om specifika informationsåtgärder. Bl.a. bör mindre reservatsskyltar sättas upp vid båtbyggarna, utegymmet samt vid naturbadet samt vid de bägge andra grillplatserna.

Huvudentré:

- Två nya skyltar vid parkeringen intill Möllebadet. Ena skylten sätts upp nära byggnaderna. Den andra, där cykelväg och motionsspår ansluter till badplatsen, i västra kanten av parkeringen.

Övriga platser för informationsskyltar (se skötselplanekartan):

- Vid södra sidan av gångvägsbron över järnvägsspåret Söderbyvägen/Orrstigen, där gångvägen kommer in i reservatet.
- Vid Möllevägen där stigen går upp i skogen några hundra meter väster om Mölle dagvattendammar.
- Vid Garnuddsvägens slut där man kommer in i naturreservatet sydost om tennishallen.
- Där gång- och cykelvägen ansluter till Garnuddsvägen längst i väster.
- Informationsskyltarna ska vara i A2 format med utformning och information i enlighet med naturvårdsverkets riktlinjer. Skyltarna ska anpassas i höjd och utseende till rullstolsbundna. De skall också vara väl synliga där man "går in" så att man inte missar och går förbi dessa.
- Slutligen bör en folder som informerar om naturreservatet natur- och kulturvärden samt dess värde som strövområde tas fram.

2017 -12- 12

§ 68

ÖRNÄS KOMMUN

Framkomlighet i reservatet

- Vägvisning med avstånds angivelser till Möllebadet och Rönninge station skall sättas upp vid reservatets informationsplatser samt vid två stigmorsningar.
- Stigen mellan informationsplatsen i öster och Möllebadet ledmarkeras enligt naturvårdsverkets rekommendationer.

Anordningar för friluftslivet och verksamheter

- Tre eldstäder iordningställs (har redan utförts?), se skötselplanekartan. Eldstäderna skall vara utformade så att de smälter in i naturmiljön runt omkring. De skall på klippor vara försedda med botten så att hällen skyddas från skador. Vidare skall ved läggas ut vid dessa platser så att man inte lockas att ta brännved från omgivande skog.
- Rastplats med bord och sittbänk skall finnas vid rastplatsen vid Garnudden (har redan utförts?).

Löpande åtgärder för friluftsliv och rekreation

Med hänsyn till reservatets stora besöksantal, är det viktigt att se till att framkomlighet, anordningar för allmänheten, information och skyltning fungerar.

I anslutning till de stigar, gång/cykelvägar och motionsspår (elljusspår) som finns redovisade på naturreservatskartan (bil 1 till beslutet), får naturreservatsförvaltaren ta bort enstaka buskar och träd för att framkomligheten ska kunna säkras och så att faror för fallande träd undanröjs. Nämnade skötselåtgärder måste naturligtvis ske på ett sådant sätt att reservatets naturvärden inte skadas. Den befintliga badplatsen vid Möllebadet, gång- och cykelvägarna fram till badplatsen västerifrån samt motionsspåren och utegymmet är för övrigt sådana befintliga anläggningar som bör kunna skötas på liknande sätt som tidigare.

Framkomlighet

- Ytskikten på områdets huvudnät av vägar, stigar och motionsspår skall underhållas kontinuerligt.
- Närområdet, cirka 5 m, längs huvudnätet av bilvägar, G/C-vägar, elljusspår/motionsspår, samt skogsstigar utritade på beslutskartan ska vid behov slyröjas så att de utvalda träden blir grövre och skogen glesare och så att stigarna upplevs säkra att använda. Exakta avstånd kan variera utefter platsens förutsättningar.

2017-12-12

§ 68

SÄLLÖVS KOMMUN

- Områdets mindre, omarkerade stigar underhålls inte alls. Nedfallna träd som ligger direkt på de ovan nämnda stigarna, G/C-vägarna m.m. ska om möjligt flyttas åt sidan, i annat fall kapas.

Information och skyltning

- Informationstavlor, målvägvisare och avståndsskyltar med ställningar ska underhållas och hållas aktuella.

Anordningar för friluftslivet och verksamheter

- Rastplatsen och eldplatserna med omgivning ska städas underhållas kontinuerligt. Ved skall läggas ut vid anvisade grillplatser.

Naturvårdande åtgärder/restaureringsåtgärder i skogsmarken

I princip tillåts röjningar och gallringar i skogsmarken endast i naturvårdande syfte såsom de beskrivits under respektive skötselområde. Åtgärderna görs i dessa fall för att gynna den biologiska mångfalden långsiktigt.

- **Gallring** av täta bestånd av ung gran mm i **skötselområde 4** för att skapa mer naturskogsartade bestånd som gynnar den biologiska mångfalden - åtgärder som samtidigt ökar tillgängligheten.
- Planering och stämpling inför naturvårdande restaureringsarbeten bör utföras av en expert med lång erfarenhet av naturvårdsarbete.
- Röjningarna/gallringarna bör i första hand utföras under vinter, tidig vår eller höst. För att inte fågellivet skall störas bör röjningsarbeten inte utföras mellan 1 mars och 15 juli. Dock är det lämpligt att röja under senare delen av sommaren, då löven fortfarande sitter kvar på lövslyet. På så sätt för man bort en del av näringen ur området och minskar effekten av så kallad röjgödsling.
- Enar, askar, tallar, ekar, aplar och samtliga hålträd samt alla träd >60 cm i diameter är en del av karaktären och ska sparas vid röjning.
- Fågelholkar för småfågel, tornfalk, knipa och ugglor samt holkar för fladdermöss kan med fördel sättas upp i reservatet. Skogsbryn, strandzoner och sumpskogar är särskilt lämpliga miljöer för holkuppsättning.

Inför röjningar och gallringar utmed elljusspår, Gång- cykelvägar samt de skogsstigar som är redovisade på beslutskartan bör reservatsförvaltaren samråda med kommunekologen innan arbetena utförs.

Detta gäller naturligtvis också inför övriga naturvårdsåtgärder i skogen bl.a. för att särskild hänsyn behöver tas till vissa känsliga arter, exempelvis där den röda skogsliljan växer.

4. SKÖTSELOMRÅDEN MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER

Reservatet är indelat i 10 skötselområden (ibland uppdelat på flera geografiska områden) och är redovisade på skötselplanekartan. Skötselområdenas avgränsning utgår från den skötsel som ska genomföras i respektive skötselområdestyp.

Följande skötselområden finns avgränsade på en bilagd skötselplanekarta med den numrering som här anges. Observera att de olika skötselområden inte alltid är sammanhängande:

- 1: Naturskog, med motionsspår, gång/cykelväg och naturbad.
- 2: Naturskog, med skogsstigar.
- 3: Hällmarkstallskogar och bergimpediment
- 4: Rönjningsskog med hänsynstagande till friluftsliv och långsiktig utveckling mot naturskog.
- 5: Torpmiljö med viss skötsel och information
- 6: Kommunal badplats med bilparkering, kiosk, toalett- och omklädningsbyggnader, samt gräsytor och badbryggor.
- 7: Övriga mark- och vattenområden, båtbyggor och redskap för utomhusgymnastik.
- 8: Sumpskog.
- 9: Dagvattendammar
- 10: Vattenområde (sjön Uttran)

Skötselområde 1: Naturskog, med motionsspår, gång/cykelväg och naturbad. 26,9 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Död ved i olika former förekommer med minst 8 kubikmeter/hektar samt med minst 4 lågor eller stående döda träd per hektar, beräknat över hela skötselområdet.
- Gång/cykelvägarna och motionsspåren hålls i gott skick och är säkra.
- Naturbadet med grillplats är välskött och inget skräp förekommer där.
- De som utnyttjar motionsspåren, gång/cykelvägarna eller de som vistas vid naturbadet med grillplats är medvetna om att dessa platser ligger inom ett naturreservat med särskilda föreskrifter.

Skötselåtgärder:

2017-12-12

§ 67

SALENS KOMMUN

- Gång/cykelvägarna och motionsspåren underhålls kontinuerligt så att de är framkomliga och att grus- eller barkunderlaget är i gott skick. När träd och buskar behöver tas bort i omedelbar anslutning till dessa vägar och spår, måste detta ske med största hänsyn till områdets naturvärden. I vissa fall behöver därför samråd ske med kommunekologen innan sådana arbeten påbörjas.
- Grillplatsen skall hållas i vårdat skick liksom naturbadet genom regelbunden tillsyn och information om vad som gäller på platsen (reservatsföreskrifter med eventuella tillägg av ordningsföreskrifter för platsen).
- Inga åtgärder i övriga delar av skötselområdet (fri utveckling).
- Gång- och cykelvägen hålls i gott skick och nytt grus läggs ut vid behov
- Motionsspåren hålls i gott skick och nytt grus eller bark läggs ut vid behov.

Skötselområde 2: Naturskog, med skogsstigar. 17,8 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Död ved i olika former förekommer med minst 8 kubikmeter/hektar samt med minst 4 lågor per hektar, beräknat över hela skötselområdet.
- Stigarna som syns på reservatskartan är framkomliga och besökare skall känna sig välkomna att gå längs stigen som passerar scoutstugan.
- Scoutstugan är väl underhållen och besökare i reservatet skall känna sig bekväma att passera på stigen framför stugan.

Skötselåtgärder:

- Stigarna som syns på reservatskartan hålls kontinuerligt öppna vilket följs upp varje år. Om lågor ligger över stigarna skall om möjligt lågorna flyttas åt sidan. Om det inte är för svårt kan stigen dras om och ledas runt lågan. Som sista utväg får man såga upp en passage genom lågan.
- De nämnda stigarna bör markeras så att man hittar hur stigen går och vet vart den leder.
- Inga åtgärder i övriga delar av skötselområdet (fri utveckling). Dock får delar av den tidigare framröjda lövskogen i västra delen av skötselområdet, närmast Möllebadet, hållas fri från granar som vandrar in i området. Detta för att gynna biologisk mångfald och landskapsbild.

Skötselområde 3: Hällmarkstallskogar och bergimpediment. 7 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Död ved i olika former förekommer med minst 8 kubikmeter/hektar samt med minst 4 lågor eller stående döda träd per hektar, beräknat över hela skötselområdet.

Skötselåtgärder:

- Inga åtgärder i skötselområdet (fri utveckling).

Skötselområde 4: Röjningsskog med hänsynstagande till friluftsliv och långsiktig utveckling - 12 ha
mot naturskog. 2 ha

2017-12-12
§ 68

SALEMS KOMMUN

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Skogen är relativt lättframkomlig
- Skogen innehåller en blandning av såväl lövträd som barrträd i olika åldrar och med relativt riklig förekomst av grövre död ved.

Skötselåtgärder:

- Den täta ungskogen av gran röjs på ett sätt så att olika arter av barr- och lövträd gynnas.
- Stigar röjs fram.

Skötselområde 5: Torpmiljö med viss skötsel och information. 0,1 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- När rester från det gamla torpet kan utläsas i terrängen, genom det finns speciella växter/träd eller andra lämningar som framträder tydligt för besökarna
- Information finns om torpet i anslutning till resterna från det gamla torpet

Skötselåtgärder:

- Försiktig framröjning av intressanta lämningar från torpet.
- Underhåll av informationstavlan som finns på platsen och som beskriver torpets historia m.m.

Skötselområde 6: Kommunal badplats med bilparkering, kiosk, toalett- och omklädningsbyggnader, samt gräsytor och badbryggor. 1,4 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Att anläggningarna hålls i vårdat skick och inga befogade klagomål uppkommer gällande detta.
- Att anläggningarna sköts så att minst 90 % av gästerna är nöjda med badplatsen vilket mäts genom enkätundersökningar i kommunen minst vart femte år.

Skötselåtgärder:

- Gräsmarken klipps och övriga markytor och anläggningar underhålls så att badplatsen blir attraktiv för besökare.
- Vid skötseln av området skall stor hänsyn tas till omgivande naturmiljöer såväl på land som i vattnet (föreskrifterna för naturreservat gäller naturligtvis).

Skötselområde 7: Övriga mark- och vattenområden, båtbyggor och plats för utomhusgymnastik (utegym) med redskap . 0,2 ha

2017 -12- 12

§ 68

SALEMS KOMMUN

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Båtbryggorna är väl underhållna
- Utegymmet är väl underhållet och städat.
- De som utnyttjar anläggningarna har information om att anläggningarna ligger i ett naturreservat med särskilda regler.

Skötselåtgärder:

- Tillsyn sker kontinuerligt av anläggningarna och vägarna och städning sker vid behov.
- En mindre reservatstavla bör sättas upp vid bägge dessa platser (båtbryggorna och utegymmet).

Skötselområde 8: Sumpskog. 8,6 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- När någon eller några av växtarterna gullpudra, missne och skärmstarr förekommer i livskraftiga bestånd.
- När vedtrappmossa förekommer i livskraftiga bestånd på granlångor i sumpskogen.
- När kraftiga sockelbildningar finns bland alarna.

Skötselåtgärder:

- Inga åtgärder i skötselområdet (fri utveckling).

Skötselområde 9: Dagvattendammar. 1,9 ha

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Gångvägarna kring dagvattendammarna är tillgängliga och hålls i gott skick.
- Informationstavlor om dagvattenanläggningen och naturreservatet finns på platsen

Skötselåtgärder:

- Kontinuerlig tillsyn och städning vid behov.
- Uppföljningar sker enligt särskild kontrollplan för anläggningen så att man ser effekterna av reningen.

Mölle dagvattendammar i naturreservatets östra del.

Tillhör bygg- och
miljönämndens beslut

2017 -12- 1 2

§ 68

SALEMS KOMMUN

2017 -12- 1 2

§ 68

SALEMS KOMMUN

Skötselområde 10: Vattenområde (sjön Uttran). 18,4 ha

I tabellen nedan redovisas bl.a. några växtarter som noterats i samband med bedömningen av sjöns ekologiska status och som länsstyrelsen rapporterat i artportalen.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- När vattnet i sjön Uttran har en god ekologisk- respektive kemisk status enligt Vattenmyndighetens uppföljningar.
- När sjön är tjänlig för bad
- När de vattenanknutna fåglarna fiskgjuse och storlom lyckas med häckningar i sjön .

Skötselåtgärder:

- Uppföljningar av miljötillståndet i sjön bör ske regelbundet, exempelvis genom provfisken och andra biologiska och kemiska provtagningar. Badvattenprover tas regelbundet enligt särskilt program för Möllebadet.

Exempel på några vattenväxter som påträffats inom reservatet i Uttran enligt artportalen:

SVENSKT ARTNAMN	VETENSKAPLIGT NAMN	RÖDLISTAD	ANMÄRKNING	RAPPORTÖR
Axslinga	Myriophyllum spicatum		Transektinvent. Ekol. status	Länsstyrelsen 2009
Hornsärv	Ceratophyllum demersum		Transektinvent. Ekol. status	Länsstyrelsen 2009
Vattenpilört	Persicaria amphibia		Transektinvent. Ekol. status	Länsstyrelsen 2009
Gul näckros	Nuphar lutea		Transektinvent. Ekol. status	Länsstyrelsen 2009
Ålnate	Potamogeton perfoliatus		Transektinvent. Ekol. status	Länsstyrelsen 2009
Grovnate	Potamogeton lucens		Transektinvent. Ekol. status	Länsstyrelsen 2009
Smal Vattenpest	Elodea nuttallii		Transektinvent. Ekol. status	Länsstyrelsen 2009
Sjöranunkel	Ranunculus lingua		Noterad 2016	Bo Ljungberg

2017 -12- 12

§ 68

SALEMS KOMMUN

4. SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När	Var	Priori- tering	Finansiering
Röjning av granar	2018	Skötselområde 4	1	Reservatsanslag
Gränsmarkering (kompletteringar)	2018	Runt hela reservatet, där markering saknas.	1	Reservatsanslag
Röjning stigar	Årligen	Skötselområde 2	1	Reservatsanslag
Nya Reservatsskyltar	2018	Vid entréer m.m.	1	Reservatsanslag
Övrig information	År 2018	Skötselområde 1,5	1	Reservatsanslag
Underhåll badplats	Kontinuerligt sommartid	Skötselområde 6	1	Reservatsanslag
Underhåll G/C väg	Kontinuerligt	Skötselområde 1	1	?
Underhåll Motionspår	Kontinuerligt	Skötselområde 1	1	?
Underhåll bryggor	Årligen	Skötselområde 7	1	?
Underhåll grillplats	Kontinuerligt	Skötselområde 1	1	Reservatsanslag
Underhåll Scoutstuga	Kontinuerligt	Skötselområde 2	1	?
Underhåll utegym	Årligen	Skötselområde 7	2	?
Uppföljning av bevarandemål	Skyltar och stigar varje år. Övriga mål vart 5 år,	Hela reservatet	1	Reservatsanslag
Underhåll gångvägar o dammar	Kontinuerligt	Skötselområde 9	1	?

5. REVIDERING OCH UPPFÖLJNING AV SKÖTSELPLANEN

Skötselplanen bör revideras efter cirka 10 år eller vid behov tidigare. Årligen bör uppföljningar göras om hur åtgärder vidtagits och hur målen uppnåtts.

